

ASIA Henkilötietolain mukaisen kieltäytymistodistuksen antamisen viipyminen**KANTELU**

A arvostelee oikeuskanslerille 24.4.2015 osoittamassaan kantelussa kaupungin hallintojohtajan B:n ja terveystalouden johtajan C:n sekä heidän alaistensa menettelyä potilastietojen korjaamista koskevassa asiassa. A on kirjoittanut samasta asiasta myös 24.3.2015 päivätyssä kantelussa OKV/444/1/2015, johon annoin vastauksen 16.4.2015. Tuossa kantelussa A kertoi olleensa säärimurtuman jatkohoidossa kaupungin terveysasemalla 1.-8.7.2014. Hoidon päättymisen jälkeen ilmeni, että potilasasiakirjoissa on lainvastaisia kirjauksia, jotka liittyvät A:n esittöihin, siviilisäätöön, lapsiin, työssäkäyntiin, lastensuojeluun ja sairauksiin. A vaati virheiden korjaamista, mutta C, jolle A osoitti vaatimuksensa, ei vastannut A:n syys-joulukuussa 2014 esittämiin vaatimuksiin (4 kpl). A teki muistutuksen vastaamatta jättämisestä 3.12.2014, jonka jälkeen C vastasi 2.3.2015. Vastauksen mukaan A:ta koskevat kirjaukset ovat lainsäädännön ja ohjeiden mukaiset, mutta C ei perustellut väitettään. C ei myöskään antanut ohjetta muutoksenhausta. Myös C:n esimies B kiistää virheelliset kirjaukset. A pyytää tutkimaan menettelyn tietojensa korjaamisessa.

A on toimittanut kanteluunsa lisäselvitystä 4.6. ja 21.8.2015 saapuneilla kirjoituksilla.

SELVITYS

Kaupungin sosiaali- ja terveystalouden johtaja D on antanut 29.7.2015 päivätyksen selvityksen, jonka liitteenä on terveystalouden johtajan C:n 28.7.2015 päivätyt selvitykset. Saadut selvitykset toimitetaan A:lle tiedoksi tämän päätöksen mukana.

RATKAISU

Oikeuskanslerin tehtävänä on muun muassa valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tätä tehtävää hoitaessaan oikeuskansleri muun muassa tutkii hänelle osoitettuja kanteluita.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menettelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta. Pykälän 2 momentin mukaan oikeuskansleri ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Asiassa hankitaan oikeuskanslerin tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Arviointi

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa säädetään muun muassa potilasasiakirjoista ja hoitoon liittyvästä materiaalista.

Potilasasiakirjoista annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa säädetään muun muassa potilasasiakirjoista, niiden laatimisesta ja niihin merkittävistä tiedoista. Asetuksen 20 §:ssä säädetään potilasasiakirjojen korjaamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan potilasasiakirjoissa olevien tietojen korjaamiseen sovelletaan henkilötietolain (523/1999) 29 §:ää.

Henkilötietolain 29 §:n 1 momentin mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheetonta viivytystä oma-aloitteisesti tai rekisteröidyn vaatimuksesta oikaistava, poistettava tai täydennettävä rekisterissä oleva, käsittelyn tarkoituksen kannalta virheellinen, tarpeeton, puutteellinen tai vanhentunut henkilötieto. Rekisterinpitäjän on myös estettävä tällaisen tiedon leviäminen, jos tieto voi vaarantaa rekisteröidyn yksityisyyden suojaa tai hänen oikeuksiaan. Pykälän 2 momentin mukaan jollei rekisterinpitäjä hyväksy rekisteröidyn vaatimusta tiedon korjaamisesta, hänen on annettava asiasta kirjallinen todistus. Todistuksessa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi vaatimusta ei ole hyväksytty. Rekisteröity voi saattaa asian tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi.

Henkilötietolain 40 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on edistettävä hyvää tietojenkäsittelytapaa sekä ohjein ja neuvoin pyrittävä siihen, että lainvastaista menettelyä ei jatketa tai uusita. Pykälän 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutetun on ratkaistava asia, jonka rekisteröity on saattanut 28 ja 29 §:n nojalla hänen käsiteltäväkseen. Tietosuojavaltuutettu voi antaa rekisterinpitäjälle määräyksen rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttamisesta tai tiedon korjaamisesta.

Hallintolain 5 luvussa säädetään hallintoasian käsittelyä koskevista yleisistä vaatimuksista. Lukuun sisältyvän 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

C on selvityksessään todennut, että A:n poistettavaksi vaatimien kirjausten tiedot ovat peräisin terveyskeskukselle toimitetuista hoitopalautteista, jotka on lähetetty sairaanhoitopiiristä. Lähtökohtaisesti terveyskeskuksen pitää voida olettaa, että hoitopalautteet ovat todenmukaisia ja että ne on lähetetty potilaan suostumuksella. Ellei erikoissairaanhoidossa kirjoitettuja hoitopalautteita korjata tai poisteta palautteen antaneen yksikön toimesta, ei terveyskeskuksella selvityksen mukaan ole aihetta muuttaa palautteeseen nojautuvia tekstejä. Kaupunki ei ole saanut ilmoituksia sairaanhoitopiirin yksiköistä, että niissä olisi poistettu tai korjattu kyseisiä sairauskertomustekstejä eikä tietoja ole potilaan ilmoituksen perusteella lähdetty poistamaan.

D on todennut selvityksessään, että kaupunki on apulaisoikeuskanslerin selvityspyynnön jälkeen pyytänyt kirjeitse A:lta lupaa katsoa sairaalan hänestä kirjaamia potilastietoja. Selvityksen mukaan A:lla on tietojen luovutuskielto koko sairaanhoitopiirin alueella, joten ei ole muuta tapaa päästä katsomaan alkuperäisiä kirjauksia, joihin A:n arvostelu kohdistuu. A lähetti kaupungille selvityksensä mukana korjatun lääkärinlausunnon, joka ei selvityksen mukaan kuitenkaan ole riittävä peruste korjata kirjauksia. Kaupunki ei ole saanut lupaa A:n potilastietojen katsomiseen, joten se ei ole voinut varmistua sairaalan kirjauksista. Selvityksen mukaan kaupunki myöntää, ettei A:lle ole annettu syksyllä 2014 henkilötietolain 29 §:n mukaista kieltäytymistodistusta. Kieltäytymistodistus on lähetetty A:lle 28.7.2015.

Totean, että A on kantelunsa mukaan osoittanut kaupungin terveystalouden johtajalle C:lle ensimmäiset virheiden oikaisua koskevat pyyntönsä 11. ja 30.9.2014. Sen jälkeen hän on toimittanut vielä oikaisupyynnöt lokakuussa ja joulukuussa 2014. Kieltäytymistodistus on päivätty 28.7.2015. Ensimmäisestä oikaisupyynnöstä on kieltäytymistodistuksen antamiseen mennyt reilu 10 kuukautta ja todistus on annettu sen jälkeen, kun olen pyytänyt asiassa kaupungin selvitystä. Asian käsittely ei näkemykseni mukaan ole tapahtunut ilman aiheetonta viivytystä.

Totean, että A:lla on nyt kieltäytymistodistuksen saatuaan mahdollisuus toimittaa asia henkilötietojen käsittelyssä ja niiden valvonnassa erityisviranomaisena toimivan tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi, joka voi harkintansa mukaan tarvittaessa ryhtyä asiassa toimenpiteisiin. Sen vuoksi en ota tietojen korjaamista koskevaan asiaan laillisuusvalvonnallisesti kantaa.

Totean vielä, että A:n mukaan sairaala on korjannut sairaalan potilasasiakirjoihin hänestä aikaisemmin merkityt virheelliset tiedot. Selvityksen mukaan A:n sairaanhoitopiirin terveydenhuollon yksiköistä saatuja tietoja on kaupungin toimesta yritetty tarkistaa pyytämällä A:lta lupa hänen tietojensa saamiseen niistä. A ei ole antanut kyseistä lupaa. C:n selvityksen perusteella asian käsittely etenisi yksinkertaisimmin, mikäli terveyskeskus saisi luvan A:n tietojen tarkastamiseen sairaanhoitopiirin yksiköistä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Kiinnitän kaupungin terveystalouden johtajan C:n huomiota hallintolain 23 §:n 1 momentin säännökseen hallintoasia käsittelemisestä ilman aiheetonta viivytystä.

Muilta osin kantelu ei ole antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kantelun alkuperäinen liite toimitetaan A:lle.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi